ГАЗЕТА
„ЮЛДУЗЪ"
Цѣна 4 руб. на годъ
Редакція и Контора:
Казань, номера „Болгаръ" № 19-й.
АДРЕСЪ:
Казань, редакція „ЮЛДУЗЪ",
Russie, Kazan, redaction
„Julduz".
Плата за обявленія:
(25) и (15) коп.
Телефонъ № 748

یولدز

آلتنچی سنه

"یولدز"
یکشنبه، سه‌شنبه و پنجشنبه کونلرنده هفته‌ده اوچ مرتبه نشر ایدلور، ملی جریدهٔ ترکیه‌در.
بهاسی: بر سنه اوچون دورت صوم؛ آلتی آی اوچون ایکی صوم، اوچ آی اوچون بر صوم ٢٠ تیندر.
آدریس آلماشدرو ٢٨ تین.
اداره‌سی بچه‌ن بازارنده «بلغار» مسافرخانه‌سنده ١٩نچی نومرده‌در.

اعلا شیگرین طشده توبله‌نوب صاتوغه قویلدی:
تیاترو مجموعه‌سی
برنچی جلد توبه‌نده مذکور اون کتاب:
١-قز صوراو. ٢-کوتولمه‌گان قدرلی قوناق. ٣-دینشك علی. ٤-یاش خاتون. ٥-خط بولغاندی. ٦-پامادا مسئله‌سی. ٧-برنچی تیاتر. ٨-یاش عمر. ٩-یاشلر (تاتار طورمشینڭ آلماشنو کونلرنده). ١٠-خاتونلر اُشی.
بهاسی ٢ صوم. پوچته ایله یبه‌رورگه ٢ صوم ٢٥ تین.
مراجعت اوچون آدریس: г. Казань, „Гасръ".

ایرهم قز بالالرغه مخصوص
شهادتنامه‌لر
کتبخانه‌سنده
آلطونلی، تورلی بویاوده زورقولمه دیسته‌سی ٥٠ تین یوزی ٤ صوم
آلطونسز « « « ٢٥ « ٢ «
آلطونلی اورطه قولده « « ٣٥ « ٣ «
آلطونسز « « « ١٥ « ١ «
دورت صنفلی ابتدائی مکتبنی بترگانلکدن مخصوص شهادتنامه
آلطونلاب غایت اعلی ایتوب اشله‌نگن دیسته‌سی ٦٠ تین یوزی ٥ صوم.
تحسین، آفرین، امتیازلر دیسته‌سی ١٠ تین یوزی ٧٥ تیندن.
آدریس: Казань „Сабахъ"

امتحانلر یته، صوراتکز
١- سنوی شهادتنامه اعلا زور فارماتده ٥ تورلی بویاو ایله باصلغان ایرهم قز بالالر اوچون ١٠٠ دانه‌سی ٣ صوم ٥٠ تین پوچته ایله ٤ صوم
٢- شهادتنامه عادی پوتاللی ١٠٠ دانه‌سی ١ صوم ٥٠ تین « ٢ «
٣- تحسین اعلا پوتاللی ١٠٠ « ١ صوم « ١ صوم ٢٥ ت
٤- « « عادی ١٠٠ « ٥٠ تین « ٧٥ ت
٥- آفرین پوتاللی ١٠٠ « ٥٠ تین « ٧٥ ت
٦- امتیاز اعلا ٥ تورلی بویاوده ١٠٠ دانه‌سی ٢ صوم « ٢ صوم ٢٥ ت
٧- مقبول ١٠٠ « ٥٠ تین « ٧٥ تین.
آدرس: Казань „Маарифъ"

کیکاش و مصلحتلر بیریله.
غراژدانسکی هم اوغالاونی اشلر حقنده صودیبنی کیکاشلر بیره‌مز. شولایوق تورلی محکمه‌لردن، میراوای صودیالردن، اویازنی سیزدلردن، زیمسکی ناچالنیكلردن آقروژنی صود، صودیبنی پالاتالردن ناتاریوس‌لردن همده سیناتدن، غرادسکوی هم زیمسکی اوچریژدینیه‌لردن حاجت بولغان اسپرافکه‌لرنی آلوب بیرورگه همده نکاح، طلاق میراث مسئله‌لرینی وسودا حقنده بولغان اشلرنی یورتورگه اوستمزگه آلامز.
ك. ع. حسنف هم اکرم بیغلوف
Адр. Казань Восточ. подв. № 13

آدم بالاسینڭ تاریخدن الکگی حالندن باشلاب حاضرگی زمانغه قدرگی تاریخی، هر بر فن وهنرنڭ کشف هم ترقی ایتلووی تاریخی، فسفه‌سی آدم بالاسینڭ وحشیلکدن نیندی یوللر وطبیعتنڭ نیندی جزءلرینڭ یاردمی ایله حاضرگی درجه‌گه ایرشدکینی بیان ایتوب، ترکلك ده یاردم وزیان ایتکان هر بر نرسه‌نڭ ایسکی ویاڭی حالنده‌گی رسملرن مایلی بویاو ایله باصوب اشله‌گان «Вселенная и Человѣчество» دیگان روسچه بیش جلدلی کتاب کلیتله صاتله‌در. جلدلری آلتون کالینکور اوستینه کون ایله قاتش باقر رسملر ایله زینتله‌ب اشله‌نگان.
بهاسی بیش جلدی برگه ٤٥ صوم. آیروب صاتلمی.
آدریس: Оренбургъ یاکه Уфа Т-ву Каримовъ Хусаиновъ и К°.

بوسنه وفات بولغان مشهور فیلسوف عراف-
بخت نرسه‌ده لیف طالستوی جنابلرینڭ اثرندن ترجمه.
فقیرلرنڭ حالن اینه‌سندن جبنه قدر بله‌سگز کیلسه البته بر دانه‌سنی اوقو تیوشدر.

مکتب قزلرینه اوقو. اقتدارلی معلملرمزدن ضیا افندی ناصری اثری. ایڭ صوڭ اصولده قزلر مکتبی ایچون ترتیب ایدلگان ادب اخلاقغه دائر قرائت کتابی. خانملرغه بره‌ر دانه‌سینی آلوب کورولرینی توصیه ایته‌مز.
Казань, Оренбургъ, Уфа, Бр. Каримовмыъ.

خودوژستوینی ایلیکترو تیاتر
"بوف"
٢٠نچی مارتغه قدر رسملر کورسه‌تلمه‌یه‌چك.
ژانگیلیستوژسکی اورامده ابراهیموفلر (بختیارلر) یورطنده

ایلیکترو تیاتر
«سۋیت»
مسکاوسکی اورامده، اشیغلوف یورطنده
٢٠نچی مارتغه قدر
کینیماتوگراف یابق.
سیانس هر کون کوندز ١ ساعتده باشلانا.

کارتینه‌لر دوشنبه وپنجشنبه کونلرده آلماشنادر.
آنتراکت وقتلرنده هم سیانس وقتنده بیش کشیدن مرکب استرونی آرکیستر هر تورلی مسلمان کویلری اویناچقدر.

Ал. М. Бурганъ

بالکان احوالینه دائر

بلغارلرنڭ ملی کامیتیتلرینڭ باشلقلرندن ژایاژودچیرنوپییف آفستریه گازیته‌لرینڭ برسنده ماکیدونیه‌ده‌گی حاللر حقنده اوشبو سوزلرنی یازا:

ماکیدونیه‌ده عمومی چووالولر، ترکیه حکومتندن ناراضیلقلر دوام ایته. بو اشلر سایه‌سنده تیزدن عصیان باشلانووی احتمال. ترکیه عسکری ایله محلی خلق آراسنده مصادمه‌لر باشلانوی ده بیك ممکن. شولای بولسه ترك مأمورلری همان اوزلرینڭ قاتیلقلرنده دوام ایته‌لر. ترك مأمورلری عدالتسز تدبیرلری ایله خلقنڭ کیفن ییبه‌ره‌لر وشونڭ سایه‌سنده خلق آراسنده ناراضیلقلرنڭ آرتووینه سبب بولالر. حقسز حبسلر، خلقنی جبرله‌ولرنڭ هیچ طوقتاغانی یوق. ترك مأمورلری بلغار قریه‌لرینه کیلوب خلقنی جبرلیلر. ژاندارملر مصادمه بولغان زمانلرده هر وقت ظالملرنی حمایه قیلالر. بلغارلرنڭ آرناودلر ایله برله‌شولرن چیرنوپییف آچقدن آچق ئه‌یتوب بترمی، بونی برسر ایتوب طوتا، شولای ده بولسه بلغارلر ایله آرناودلرنڭ ملی کامیتیتلری آراسنده آنلرنڭ برگه‌له‌ب اش یورتولری حقنده‌غی معاهده‌لرینڭ

نالوکسز صاتو ایته آلولری معاهده‌ده بیان ایتلگان. قتای حکومتی ایسه بونلر حقنده بتونله‌ی سکوت قیلا.

شونڭ اوچون روسیه حکومتی بو اشکه برخاتمه بیرو اوچون، نوتاده بیان ایتلگان [illegible]

اگرده قتای حکومتی شول ٦ ماده‌نڭ برسنگه قبول ایته‌رگه راضی بولماسه، قتای نڭ روسیه ایله دوست طورورغه تله‌مه‌گانلگی ثابت بولاچق، شونڭ اوچون معاهده‌ده بیان ایتلگان ماده‌لرنی جوابه قیلو هم [illegible]

فیوزال نوتاسنده قتای اچینڭ ٥٠ چاقرم بیرنده مال کیترو هم مال آلوب کیتو اوچون بولغان طاریفلرنی روسیه حکومتی اوزی تله‌گانچه تعیین ایته آلسون. قتای [illegible]

صوغش احتمالی.

١٠نچی مارتده روسیه حکومتینڭ پیکینده‌گی سفیرینه تیلیگرام یبه‌رگانلگی رسمی صورتده اعلان ایتلدی. تیلیگرامده بیان ایتلدیکینه کوره، اگر قتای حکومتی ١٥نچی مارتغه قدر [illegible]

١٨٨١نچی [illegible]

١٨٨١نچی یل معاهده‌سینه طایانوب [illegible]

رسمی جهتدن تمام بولغانلغن یازا. لکن نیندی پلان ایله حرکت ایته‌چکلرن بیان قیلمی. چیرنوپییف بلغارلرنك صربیه ایله کیلشو حقنده‌ده سویلی هم صربلرنك ماکیدونیه مسئله‌سنده آیرم حرکت ایته‌رگه قرار بیرگانلکلرن بیان ایته. آنك یازووینه قاراغانده صربیه ماکیدونیه مسئله‌سن صلح طریقی ایله گنه حل قیلو نیتنده ایمش چیرنوپییفنك فکرینه کوره ترکیه حکومتی اوزینی جسدن سلامت صاقلاو اوچون صربیه گه هر تورلی وعده‌لرنی بیره‌چك لکن صوگندن اشلر طنچلانغاچ هیچ بر وعده‌سن بیرینه ییتکرمه‌یه‌چکدر. چیرنوپییف اوزینك مقاله‌سن اوشبو سوزلر ایله تمام ایته:

ماکیدونیه‌ده‌گی حاللر بیك ناچار. ترك حکومتی عربستانده‌غی فتنه‌لرنی باصدرغه مقتدر توگل. ترکیه‌نك داخلی سیاستلری‌ده کنج ترك کامیتیتلرینك تیررورلقلری آرقاسنده تمام چوالغان. ترکیه‌ده عکس الحرکت یاگادن باش کوته‌ره. ترکیه یاوروپا ایله مصادمه‌گه مقتدر توگل. شول سببلردن بویل ماکیدونیه‌ده‌غی خریستیانلرنك حرکتلرینك یاخشی نتیجه‌لر بیرووی احتماللدر» دی.

چغتای تلی.

«ترجمان» گازیته‌سی یازا:

دولت دوماسینك قرارینه بناءً مسلمانلرغه مخصوص روس اشکولالرنده تحصیل، تاتار- ترکی تلنده بولاچقدر.

روس تلی آیرم درس بولوب اوقلاچقدر. قرغزلرغه هم ترکستان خلقینه مخصوص اشکولالرده درسلر همه‌سی روسچه اوقتلاچقدر. بونك سببی قرغز وقازاقلر هم ترکستان خلقینك اوزلرینه مخصوص «ادبی لسان»لری بولماوایمش.

واقعا قرغز قازاقلرنك بوکون ادبی، قلمی بر لسانلری کورنمی. عوام تلی ایله درس هم تحصیل ایتو ممکن بولماغانلغی‌ده معلوم، لکن ترکستان خلقینك بدوی قرغزلر ایله بر درجه‌ده حساب ایتلولری زور خطا هم حقسزلقدر. سمرقند، فرغانه، سردریا قطعه‌لرینك شیوه‌لری ایسکی چغتای شیوه‌سیدر. بو شیوه ادبی ایکانلگی بتون دنیاغه معلومدر. حتی ترك ادبی شیوه‌لرینك ایك ایسکیسی ومبدئی بولغانلغی، لسان علماسی قارشیسنده تصدیق ایدلمشدر.

تفتزانی، علی شیرنوایی، احمد یسوی، علی قوشچی وباشقه شونك کبی مشهور علما وادبانی وجودکه کیترگان ترکستان نیچك ایتوب «تلسز وادبیاتسز» دیب صانالا ایکان؟

روس ملتینك ادبی لسانی بولماغان زمانلرده، لامانوسف، پوشکین شیکللی روس ادیبلربنك دنیاغه کیلولرندن اوچ دورت یوزیل مقدم چغتای یعنی ترکستان تلینك فارسی لساننن اوستون بولغانلغی دعوی قیلنا طوروب‌ده بوکون ترکستان لسانسز دیب نیچك حکم ایتله ایکان؟

کییف وموسکوا شهرلرنده روم ولاتین تلنده بررر رهبان اشکولاسی تأسیس ایتلمسدن ئلك بخارا وسمرقندده علم طب، هیئت، فلسفه، تاریخ، جغرافیا، هندسه وباشقه فنلر اوقتلغان‌ده الوغ بکلر، فارابیلر، ابن سینالر شیکللی ترك حکماسی ییتشکان. ایندی بونلرنك بالالری بوکونگی کونده نیچك ایتوب تلسزگه صانالالر. آنانلنده، چغتای ادبی شیوه‌سنده یالغز علی شیرنوایینك یکرمی قدر اثرلری موجود بولا طوروب «تللری یوق» دیگان سوز نیچك آغزغه آلونا؟

دولت دوماسنده چغتای شیوه‌سینه اعتبار ایتلمه‌و بر طرفدن دومانك غفلتی ایسه، ایکنچی طرفدن ترکستان خلقینك سکوتی، آدمسزلگی واهمالیدر.

مسئله دولت دوماسنده قارالغان وقتده پیتربورغه، اوزفرا کسیه‌مزغه بولسه‌ده بر ایکی مرخص ییبه‌ر وممکن ایدی. بونلر باروب عرض حال قیلو ومقصودلرن بلدروطریقی ایله اوزلرینك دنیاده بارلقلرن کورسه‌تو ممکن ایدی، لکن هیچ بر طاوش طن چقمادی.

قارا بولوت قویاشنی قابلاسه‌ده قویاش همان باردر. بولوت اوزار، قویاش قالور، یاقتیسی ظاهر بولور. کوك یوزی شولای اما ییر یوزنده جان علامتی لازمدر.

امامرنك عسکرلککه آلنولری حقنده

دولت دوماسی اعضالرندن شرف الدین افندی محمودف جنابلرینك، دولت دوماسنده‌غی آبارونا کامیسیه‌سینه اوشبو مفهومده بر عریضه بیرگانلگی «نور» گازیته‌سنده کورلدی.

١) حاضرده آبارونا کامیسیه‌سی عسکر خدمتلری حقنده‌غی لائحه‌نی قاراو ایله مشغولدر.

٢) بز مسلمانلرنك محله امامری حاضرلی طورغان، خدمتنده ئلغوت بیره طورغان برگنه مدرسه‌مزده یوق. شونلقدن امام بولورغه حاضرله‌نگان کوب کاندیداتلرمز صالدات خدمتینه آلنه‌لر.

٣) بو ذاتلر حقیقی صالدات خدمتن تمام ایتکاچ زاپاص آرمیه‌گه حسابلانوب یورطقه قایتارلالر.

٤) یورطقه قایتقاندن صوك بو ذاتلرنی جماعت پریغاواری ایله امامقه صایلاب دوخوونی صابرانیه طرفندن تیپشلی شهادت نامه آلغاندن صوك گوبیرنسکی پراؤلینیه طرفندن تصدیق ایتلوب اوقاز بیرله‌در.

٥) لکن زاپاصدن امامقه تصدیق ایتلوب اوقاز بیرلسه‌ده بونلر هنوز شول زاپاصلقدن چغارلمیلر. امام کوینچه اوچینیه هم پاؤیرکه‌لرغه چاقرلالر.

٦) یاپون صوغشی زماننده موبیلیزاتسیه ایدلدکده براوفا گوبیرناسنده‌غنه زاپاصده‌غی یوز آلتمش بیش امام خدمتکه آلوندیلر.

٧) شول سببلی کوب محله‌لر امامسز قالوب غایت آغر ومشکل بر حالگه دوچار اولدیلر.

٨) بو ذاتلرنی زاپاص آرمیا حسابندن چغارو عسکری محکمه‌لرگه کوب کیمچیلك ایتمه‌س، دیب بلهم. شونك اوچون آبارونا کامیسیه‌سندن بو ذاتلرنی زاپاصدن چغارغه حکم قیلونی اوتنه‌من.

٩) اگرده آبارونا کامیسیه‌سی بولارنی زاپاصدن چغارغه حاضردن‌ئوك امکان تابا آلماسه، اول وقت مین بو ذاتلرنی پراؤاصلاؤیه دیننده‌گی پصالومشیکلر جمله سینه کرتوب اوطز یاشکه جیتکانچی امامقده طوروشرطی ایله عسکری خدمتدن قوطلولرن اوتنه‌من. (امضا).

بو عریضه ٧نچی مارتده آبارونا کامیسیه‌سنده قارالوب قبول ایتولدی. بوگا ؤایوننی مینیسترستؤ طرفندن کیلگان ذاتلرده هیچ تعارض قیلمادیلر. آلارده قبول ایتلو طرفنده اولدیلر.

غ. دوما اعضاسی شرف الدین محمودف.

خارجی خبرلر

روسیه وقتای- روسیه هم قتای حکومتلری آراسنده چققان اختلاف حقنده گازیته‌لرده هر کون تورلیچه خبرلر یازلقده. اشانچلیراق منبعلردن آلنغان خبرگه قاراغانده قتای حکومتی همان روسیه‌نك طلبلرن بیرینه کیترورگه راضی بولوب بیتمی ایکان. قتاینك عسکری ساؤیتنده اعضالرنك کوبسی روسیه ایله صوغشونی تقویه قیلالر ایکان. آنلر بو کونلرده یاصاغان مجلسلرنده: «روسیه‌نك مقصودن بیر وقتای اوچون خورلق بولاچق» دیب قرارنامه چغارغانلر. بر کوننی قتاینك خارجیه وزیری حکومتمزنك پیکین شهرنده‌گی سفیری کوروستوفسقه روسیه‌نك بعض طلبلرن قبول ایته‌چگن سویله‌گان ایکان.

ایکنچی کوننی آنك اول فکرندن قایتقانلغی روسیه سفارتخانه‌سینه معلوم برلغان. چیت مملکت گازیته‌لری «قتاینك شورای عالیی ١١ کون طوتاشدن کیگاشکاندن صوگره روسیه‌گه یومشاقلق ایله جواب قایتارورغه وشونك ایله برابر روسیه‌نك طلب ایتکان ماده‌لرن قبول قیلا آلمایاچغن بیان ایته‌رگه قرار بیرگان» دیب یازالر.

حاضرگی کونده قتای گازیته‌لری روسیه خلافینه تورلی مقاله‌لر یازا باشلاغانلر. روسیه‌نك پیکینده‌گی سفیری گازیته‌لرگه قاتی مقاله‌لر یازدرماو حقنده قتاینك داخلیه وزیری‌سوغه مراجعت ایتکان ایکان. داخلیه وزیری آگاقاتیلق ایله جواب قایتارغان جوابنده بو خصوصده گازیته‌لرگه تله‌گان نه‌رسه‌لرن یازودن طییا آلمایاچغن اعلام قیلغان.

بوندن مقدم چیت مملکت گازیته‌لرنده روسیه‌نك پیکین شهرنده‌گی سفیری کوروستوفس قتایلر طرفندن ئوترلگان، دیب یازلغان خبر سفیرنك اوزی طرفندن تکذیب قیلنغان ایدی. آندی خبرنك چغووینه قتایلرنك پیکین اورامرنده یاوروپالیلر خلافینه نمایش یاصاب یورولری سبب بولغان. شول وقتده بر قتای گازیته‌سی روسیه سفیری ئوترلدی، دیب یازوب چغارغان ایکان. اول خبرنی چیت مملکت گازیته‌لرینك مخبرلری تیلیگرام ایله بوتون دنیاغه فاش قیلغانلر.

مانژوریه‌ده هم مانغولیه‌ده قتاینك عسکری هر کون آرتمقده ایکان. صوگغی کونلرده شانخای گو آنده ٤٠ ملك عسکری هم بیك کوب صوغش قورالری بولغان وآنلر مانغولیه‌غه طاباسفر قیلغانلر. چانچوندن گیرین شهرینه ٤ ملك ملطق ایله ٣ باشچیك پاترون بییه‌رلگان.

مانژوریه‌نك ژیس کارولی عسکرنك قورغالووی حقنده قتای گازیته‌لرینه یازونی منع قیلغانلقدن، قتای عسکرلرینك قایده جییلغانلقلری هم کوبمی ایکانلکلری معلوم نوگل.

آمیریکه‌ده قوشمه جمهوریت رئیسی هم صلح عمومی طرفداری طافت‌نك روسیه وقتای آراسنده چققان اختلافنی بترورگه طرشقانلغن آمیریکه گازیته‌لری یازالر.

روسیه وقتای اختلافی- صوگغی کونلرده حکومتمزنك قتایغه ینه‌دن اولتیماتوم بییه‌روب، آمن الك بیرگان نوطه‌سنده بیان ایتکان ماده‌لرن هیچ توقفسز بیرینه کیترونی طلب قیلغانلغی، اگرده ١٥نچی مارتقه قدر قبول ایتمه‌سه، قطعی چاره‌لرگه کرشه‌چگن اعلام قیلغانلغی رسمی صورتده خبر ایتلدی. اگرده قتای جواب بیرمه‌سه یاکه نوطه‌نی رد قیلسه، بوگون ایکی آراده صوغش باشلانو احتماللن یازالر.

آنگلیه- بو کونلرده آنگلیه‌نك وکیللر پالاتاسنده بغداد تیمریولی حقنده مذاکره بولغان وقتده خارجیه وزیری ایدوارد گره‌ی نطق سویله‌ب، بغداددن بصره‌غه قدر تیمریول صالوطوغریسنده آنگلیه بله ترکیه آراسنده مخابره ومذاکره باشلانغانلغن اعلام قیلدی.- «حاضرگی کونده بو مسئله حل قیلنورغه یاقنلاشدی. اگرده بغداد تیمریولی تجاری مقصودلر اوچون گنه صالنا طورغان بولسه، آنگلیه ممنونیت ایله قبول ایته‌چك» دیدی. صوگره خارجیه وزیری ایران اشلری حقنده سویله‌گان نطقنده روسیه عسکرینك پیرسیه اچینه کروب طورووندن ایران حکومتینه هیچ‌ده ضرر کیلمه‌گانلگن بیان قیلدی.- «روسیه عسکرلری ایرانده ادارهٔ مشروطه یاصارغه بیك زور خدمت کورسه‌تدیلر. اگرده آنلر کرمه‌گان بولسه، ایرانده ایسکیلك طرفدارلری غالب کیله‌چك ایدیلر هم حریت پرورلرده محمدعلی شاهنی عزل قیلاده آلمایاچق ایدیلر» دیدی.

ترکیه- سلانیکده آللاتینی سراینده محبوس سابق سلطان عبدالحمیدنك عقلندن شاشقانلغی بعض گازیته‌لرده یازلغان ایدی. شول سببدن آنك اوزاوزن ئوترگانلگی تیلیگراف خبرلرنده کورندی.

◈◈

استانبول گازیته‌لرینك یازولرینه قاراغانده ترکیه‌نك عسکریه وزیری محمود شوکت پاشاتیزلکده آلبانیه‌غه هم ماکیدونیه‌غه سفر قیلاچق ایکان. یازکونده اول ییرده چوالولر چغو احتمالی گازیته‌لرده یازلغان ایدی. محمود شوکت پاشانك آنده‌غی خلقنك فکری ایله طانشو هم سلطان محمد خامس‌نی قارشی آلاچق عسکرلرنی قارار اوچون، بارووی احتمال.

◈◈

حاضرگی کونده کنج ترکلر آرناودلرنك بعض طلبلرن بیروب صلح قیلشو فکرینه کیلگانلر. بو کونلرده داخلیه وزیری خلیل بك تیلیگراف بوینچه سیرکوله‌ر ییبه‌روب، اشقودره، مناستیر، قوصوه هم یانین ولایتلرنده‌گی آرناود مکتبلرن آچارغه وآنلرده قرآندن باشقه کتابلرنی لاتین حرفلری ایله اوقتورغه مساعده قیلغان.

◈◈

رسمی خبرلرگه قاراغانده ١٩١٠نچی یل اچنده بوسنیه، رومینیه هم بلغاریه‌دن ماکیدونیه‌غه ٨,٨٠٤ مسلمان هجرت قیلغان.

هر شی دن بر آز.

٦٥٤نچی نومردن مابعد.

انسان ایله انسان آراسنده تفاوت غالبا یالگز «انتباه» خصوصنده بولنور. شو حقیقتی حسابی یوق مثاللر اعانه‌سیله اثبات ایتمك ممکندر:

سز قرآن کریم آیتلرینی تمامیله خاطردن بیلورسز، فرض ایده‌یك بن ده بیلورم. سز قرآن کریم آیتلرینك ارشادیله احکام فقهیه مسائل اجتماعیه حقائق علمیه خصوصلرنده غایت گوزل تعلیمات بیان ایدرسز. اما بن بیان ایله‌مم. شو صورتده بزم تفاوتمز معلوماتده دگل. زیرا سزك حفظگزده آلتی بیك ایکی یوز اوتوز آلتی آیت. بن ده‌ده اوقدر. تفاوت: سزك قرآن کریم ارشادلرینه انتباهگزده، سزده وار عقل بن ده وار ایسه ده، سزده وار انتباه بن ده یوق.

فقیه بر مجتهد ایله عادی بر حافظ آراسنده بوگا باشقه بر فرق یوقدر. «واما من خاف مقام ربه ونهی النفس عن الهوی فان الجنة هی المأوی» آیت کریمه‌سیله، آلتی یاشلك بر صبی ایکن امام ابوحنیفه حکایتلرده مشهور بر حادثه‌یی حل ایتمش ایسه، قوتلی عقلیله یاخود بیوك علمیله دگل ایدی. بلکه غایت جزئی بر انتباه برکه‌سیله ایدی.

مثاللرمزی قرآن کریم‌دن دگل، بلکه کتاب طبیعت‌دن آلایق:

مشهور مکتشف ئه‌دیسون جنابلریله، کتاب طبیعت آیتلرینی خاطردن بیلور طبیعی پروفه‌سوره نظر ایده‌یك. هر بری طبیعتك قوانین کریمه‌لرینی غایت گوزل بیلور، احتمال پروفه‌سورك خاطرنده محفوظ طبیعی قانونلر ئه‌دیسونك حفظنده وار قانونلردن دها زیاده‌در. لکن ئه‌دیسون اوز کشفیاتیله عالم انسانیته تاابد توکنمز بتمز خیرات بخش ایتدی. اما بزم مسکین اوپروفه‌سورك معلوماتی طلبه‌لره کسیه‌اوقومقدن باشقه بر فائده ویره‌مدی.

شوقدر فاحش تفاوتك سببی نه‌در؟ تفاوت نه‌قدر فاحش ایسه‌ده، سبب غایت جزئیدر: ئه‌دیسونك عقلنده انتباه وار، پروفه‌سورك عقلنده یوق.

شو سوزمه قرآن کریم آیت کریمه‌سی شهادت ایدر:

قرآن کریم‌ده یوسف سوره‌سنك آخیرنده دییلمش:

«وکأین من آیة فی السماوات والارض یمرون علیها وهم عنها معرضون» کوکلرده یرده نه‌قدر بیوك آیت کریمه‌لر واردر! انسانلر اوبیوك آیتلری عقللریله احاطه ایدرلر، لکن غفلتلری سببیله، انتباهسزلقلری سببیله اوآیتلرك ارشادلرندن اعراض ایدرلر. اوطبیعی آیتلرك ارشادیله معلوم اولابیله‌چك حقیقتلردن غفلت ایدرلر.

نهایتی یوق عالم طبیعت‌ده فکریله عقلیله جولان ایده‌چك بر متفکر ایچون الک‌مهم الک‌لازم شی- انتباهدر. الله بزه عقل ویرمش، کوز قولاق ویرمش. عالم وجودك هیچ بر ینی بزدن ستر ایتمه‌مش. عالم وجودده حرکت ایت فکر ایت دیمش. ایندی گناه وار ایسه، بزم غفلت‌ده، انتباهسزلق سببیله بزم اعراض‌ده اولور.

انسان ایچون اهمیتی اوقدر بیوك انتباه انسانك عمله اعتیادی نتیجه‌سنده حاصل اولور.

مکتب طلبه‌سی بر مسئله حسابیه‌یی حل ایدر ایکن، ویرلمش معلومات هم‌ده آراده وار مناسبت اعانه‌سیله مجهولی نصل کشف ایدر؟ آراده وار مناسبته انتباه صوگنده بر قاچ حسابی عمللر اجراسیله دگلمی؟ البته شویله‌در.

حل قیلنه‌چق مسئله‌ده ویرلمش معلومات آراسنده وار مناسبتلره شاگردك انتباهی حسابی عمللره برقدر اعتیادی صوگنده اولور. عادتلنمه‌مش شاگرد یا هیچ حل ایده‌مز یا غایت آغرلقله حل ایدر.

مسئله حسابیه‌لری حل ایدر مکتب طلبه‌سی کبی، هر بر انسان، اوزینك عقلنده طوپلانمش معلومات واسطه‌سیله الینه مجهولاتی کشف ایده بیلور: معلومات طبیعیه واسطه‌سیله مجهولات طبیعیه، معلومات ریاضیه اعانه‌سیله مجهول ریاضی، معلومات فلسفیه برکه‌سیله مجهول فلسفی کشف قیلنه بیلور. شو کشف ایچون معلوماتك زیاده‌لگی، عقلك بیوکلگی اوقدر حاجت دگل، بلکه عمل برکه‌سنده حاصل اولمش انتباه ملکه‌سی کافیدر.

یوقاریده دیمش ایدم: هر بر آدم بالاسنده هر بر استعداد کمالیله واردر. عمل‌ده دوام برکه‌سیله انتباه ملکه‌سی کسب ایتمك استعدادی ده هر بر آدم بالاسنده واردر. بیوك تولستوی حقنده یازاجق اوزون سطرلرمدن الک‌مهم مقصدم شودر. بن بونی طلبه‌لره، یعنی طلب یولنده ادب، اجتهاد هم درست اخلاصله حرکت ایدر محترم برادرلرمه خصوصی صورتده عرض ایدرم.

تولستوی بیوك ایدی، بلکه ایك بیوك ایدی. لکن یالگز قوهٔ عقلیه‌سیله یاخود غایت بیوك معلوماتیله دگل: بلکه هر خصوصده فوق العاده بیوك انتباهیله.

تولستوی اللهك اوزینه، هر بر سوزینه هم عالم وجودده وار مخلوقلرینه محبت ایدر ایدی. بوگا کوره هر بر سوزی ایك بیوك اعتنا ایله قولاغنه آلور، عالمده وارشیلرك هر برینه اعتبار کوزیله نظر ایدر ایدی. انتباه ملکه‌سیله هر سوزدن هر شیدن بر یا دها زیاده فائده آلور ایدی. هر خصوصده اعتناسیله، انتباه ملکه‌سیله تولستوی بیوك اولدی.

اعتنا ملکه‌سی طلبه‌لرك هر برنده بولنه بیلور. بونگچون خارق العاده بیوك عقللرك، هر بر آغرلغه تحمل ایدر قدر قوتلی اراده‌لرك وجودی لازم دگل، حساب عمللرینی اجرا ایدر کبی، معلومات اوزرنده فکر عمللری اجراسنه عادتلنو- هم شرطدر هم کافیدر.

شو کونده مدنیت عالمنده الك بیوك تولستوی- بالا ایکن طلبه ایکن، بزم کبی الك عادی بر بالا، تمام عادی بر طلبه ایدی. ابتدائی هم‌ده اورتا مکتب بالالری آراسنده

ترکیه‌نك پارلامینتی مهاجرلرنی اورنلاشدرو اوچون، بر میلیون ٧٠٠ مڭ صوم آقچه تعیین قیلغان ایکان. حاضرده اول آقچه‌نڭ ٤٠٠ مڭ صومی صرف ایتلوب بتکان. صوڭغی آیلرده هجرت قیلوچیلر بیك سیره‌کله‌نگان.

فاس - فاسدە مولای حفیظ خلافینه فتنه چغارغان بربرلرنڭ اطاعت قیلورغه قرار بیرگانلکلری گازیته‌مزده یازلغان ایدی. بربر شیخلرینڭ بوندن صوڭره چووالولر چغارماسقه سوز بیرور اوچون، تیزلکدە فاس شهرینه کیله‌چکلرن هم مولای حفیظ ایله کورشه‌چکلرن یازالر.

فرانسیه‌نڭ مولای حفیظغه یاردم ایتکانلگی حقنده بو کونلرده پارلامینتده فرانسیه‌نڭ خارجیه وزیری کریوپی‌گه زاپروص یاصالغان ایدی. کریوپی‌نڭ بو حقده سویله‌گان نطقی صوڭنده پارلامینت ٧٤ طاوشقه قارشی ٣٦٥ طاوش ایله فاس اشلری حقنده وزیرلر کابینیتینه انابت قیلورغه قرار بیردی.

داخلی خبرلر

اصطالیپین - اصطالیپین اوّلگیچه وزیر اعظم بولوب قالاچق. گاصودارستۋیننی صاۋیتقه اعضالر تعیین ایتکانده اصطالیپین غه‌زور امتیازلر بیرورگه وعده قیلنغان.

یاپونیه سفیری - یاپونیه‌نڭ پیتربورغ سفیری ١٠نچی مارتده مجلس یاصاب ٢٠٠ کشیگه ضیافت بیردی. مجلسده وزیرلر، صاۋیت اعضالری، دوما پریزیدیومی، سیناتورلر، سرای مأمورلری، دیپلوماتلر حاضر ایدیلر. اصطالیپین‌نی ده بیك اوزاق وقتقه قدر کوتکانلر، لکن اول نی سببدندر کیلمه‌گان.

دوما وصاۋیت‌نڭ طوقتاتلووی حقنده - ١٢نچی مارتدن ١٥نچی مارتقه قدر پادشاه حضرتلری‌نڭ امری ایله دوما وصاۋیت‌نڭ مجلسلری طوقتاتلغانی خبر ایتلگان ایدی. آڭلاشلدیغینه کوره بواشکه سبب غرب طرفنده‌غی آلتی گوبیرناده زیمستۋا یاصاو حقنده‌غی لائحه‌نڭ ساۋیتده حکومت تله‌گان روشده قبول ایتلمه‌ویدر.

حکومت‌نڭ شوشی اوچ کون اچنده ٨٧نچی استاتیه ایله اوزی تله‌گان روشده منکور گوبیرنالرده زیمستۋا یاصاب قالووی بیك احتمال. بوطریقه ٨٧نچی استاتیه ایله معامله قیلو، حکومتنڭ نظام چغارا طورغان پالاتالر ایله نیچك طارطشوون بیك یاخشی کورسه‌ته‌در.

صاۋیته ٥ بولائحه بیك اوڭلر ایله صوللر طرفندن رد ایتلگاچ‌ده، دوما اعضالرندن اوکته‌برچیلر وملتچیلر ٢٠٠ اعضا ایله شول رد ایتلگان لائحه‌نڭ دوما مندا کره‌سینه یاکادن قوبلوون تله‌ب بر نظام فرضی کرتدیلر.

هر وقت اوزلرن استقلالیت طرفنده کورسه‌تورگه یاراتا طورغان دورناۋوتریپف شیکللی اوڭلر طرفندن صاۋیتده لائحه‌نڭ رد ایتلووی بواشنڭ اهمیتن بیگره‌ك‌ده آرتدردی. آنڭ اوستینه، منکور ایکی کشینڭ پادشاه حضرتلری‌نڭ امری ایله بیك اوزاق وقتقه صاۋیتدن چغارلولری، حکومت‌نڭ اوڭلردن نظری سونگانلکنی، آنلر اورنینه اوکته‌برچیلر ایله ملتچیلر طرفینه آوشقانلقنی کورسته‌در.

مکتبلر حالندن - طومسکی‌نڭ شهر اوپراۋاسی طومسکیده‌گی ایکنچی اوچونچی مسلمان مکتبلری اوچون آلتیشار یوز صوم آقچه تعیین ایتکان. حاضرگه قدر برنیچه یللردن بیرلی فقط برنچی مکتبکه گنه آلتی یوز صوم بیرله ایدی.

ترکمه‌نلر طورمشندن - ترکمه‌نلر آراسنده کارتا اویناوغه هم اچه‌رگه هوس بیك قوّتله‌نوب کیتکانلکدن، آصخاباد اویه‌زینڭ ناچالنیگی همه آول استارشینالرینه سیرکوله‌ر ییبه‌روب، منکور اشلر ایله طوتلغان کشیلرنی خلق حکمینه بیرورگه قوشقان. «ز.اوب» گازیته‌سینڭ یازووینه قاراغانده، کارتا اویناو هم اچو ترکمه‌ن‌نڭ روحانیلری آراسنده بیك شایع بولغان ایکان.

پوچته حقنده معلومات - چیت مملکتلرده ابتدائی مکتبلرده بالالرنی پوچته‌نڭ عمومی یراق قاعده‌لری هم آدریس یازو ترتیبلری ایله طانشدرالر. فقط بواش روسیه‌ده گنه یوق ایدی. پایتخت گازیته‌لرینڭ یازولرینه قاراغانده، صوڭغی کونلرده، معارف وزیری همه اوچیبنی اوکرو کلرغه کاغذ ییبه‌روب، ابتدائی مکتبلرده، پوچته قاعده‌لری هم آدریس یازو ترتیبلرن اویره‌تورگه قوشقان.

اطراف خبرلری

لایش اویه‌زی.

بوندن اوچ سنه مقدم قزانڭ معتبر بایلرندن عبدالله آپانایف جنابلری لایش اویه‌زنده میشه طاماق آولینه خیلی زور مکتب بنا ایتوب، اوز طرفندن معلم قویغان ایکان. حاضرده منکور آولنڭ امامی محمد فاتح هم معلم عبدالله افندیلرنڭ اجتهادلری سایه‌سنده آول بالالری مکتبده یاخشی تربیه آلا باشلاغانلر. اوتکان سنه بولغان امتحانده بالالرنڭ یاخشی بلولری آول کشیلرینڭ ممنونیتلرن موجب بولغان.

عبدالله آپانایف جنابلرینه، مکتب صالدروب اوز طرفندن معلم قویغانلغی هم اوطن، کیراسین ومکتبنڭ باشقه کیره‌کلرن اوزندن طوتقانلغی اوچون، تشکر ایتوب یازالر.

خوالین.

خوالین اویه‌زنده ماستاك قریه‌سنده برنیچه یلدن بیرلی قرائتخانه دوام ایته. قارافکرلی میشه‌رلر بوقرائتخانه‌نی یابدرورغه تورلی چاره‌لر قیلوب باقدیلر. بوگاقدر یابلورلق یالایابا آلماغانلر ایدی. حاضرده بوقرائتخانه‌نڭ خلافینه بر ایکی آق یاقالیلر قاتشا باشلاغانلر. زیمنیچه‌نڭ شریف ملا اوغلی کشاف افندینڭ بو یولده اجتهادن تأسف ایله یازالر.

صاراپول - احمدجان مقصودف‌نڭ خبر ایتوووینه قاراغانده، ٧نچی مارتده زانارمسکی روتمیستر بوبی‌غه کیلوب، تنتو یاصاب بوبی استاراسته‌سن هم ئه‌گرچی‌نڭ حبیب الرحمن ملا ایله اوغلی قدوس افندینی صاراپولغه کیتروب حبس قیلغان.

بوبی معلملرندن احمد فائز افندی بر آیدن آرتغراق صاراپولده، پالیتسه نظارتنده طوتلغاندن صوڭره، ١١نچی مارتده قوتقارلغان.

بوبی عبدالله مخدوم ایکی-اوچ کوندن صوڭره صودقه‌قدر زالوك برابرنده چغارلسه کیره‌ك. مالمزنڭ ظریف ملا زالوك قویو سببلی صودقه‌قدر حبسخانه‌دن چغارلدی.

آستراخان - آستراخانده صوڭغی کونلرده طوقز کشیده تنتو یاصالغان، شول جمله‌دن «ایدل» گازیته‌سینڭ محرری عبدالرحمن عمرف و «برهان ترقی» گازیته‌سی‌نڭ محررلری ده بار.

تورلی خبرلر

قتایده‌غی عسکری آگینت‌نڭ معینی پالکوۋنیك ۋالتیرشولوق قتایده عسکری آگینت ایتوب تعیین ایتلگان.

نیکالایف حبسخانه‌سنده‌گی محبوسلرنی جزا قیلغان نادزیراتللرنڭ اشلری ییکاتیرینبورغ پالاتاسنده قارالوب بتوب ٣ سی ٣شه‌ر آیغه کریپسکه یابلورغه، ٤سی ٢شه‌ر یلغه کریپسکه یابلورغه، ٢سی آلتیشار آی یابلورغه، ٢سی بره‌ر آی حبس قیلنورغه حکم ایتلوب، اوچسی عیبسز طابلدیلر.

دولت دوما‌ ینڭ ١١نچی مارت مجلسنده، آلماتی شهرن ١٩١١نچی یلده غیر منقول ملك اوچون نالوك تولەودن قوتقارورغه قرار بیرلدی.

شوشی کونلرده آصخاباددن کیتکان پوچته‌غه ١٠ چاقرم کیتکاچ یول باصارلر هجوم ایتکانلر. ایکی آت، بر یه‌مشیك وبر پوچته لیونني جراحتله‌گانلر. لکن صوڭندن بر نرسه‌ده آلا آلمچی قاچقانلر. بووقتده پوچته‌ده ٢٠٠ مڭ صوم آقچه بولغان ایکان.

پایتخت گازیته‌لرینڭ یازولرینه قاراغانده، روسیه حکومتی یاپونیه‌ده ناگاساکیده طورا طورغان روس اختلالچیلرن بیرونی طلب قیلا ایکان. بو اختلالچیلر سیبیر صالداتلارن ریۋالوتسیه یاصارغه اونده‌گانلر. سیاسی مقصد ایله خاربینده‌گنه زاپتونی اوترگان کشینی روسیه یاپونیه‌غه قایتاروب بیرگان ایدی. شونڭ شیکللی روسیه‌نڭ سیاسی عیبلیلرن یاپونیه‌ده قایتاروب بیرورگه تییش، دیب، روسیه حکومتی قایتاروب بیرونی طلب ایته.

ۋیاتکه گوبیرنسکی زیمسکی اوپراۋاسینڭ آلابوغه اویه‌زنده مسلمان مکتبلری آچو اوچون ٢٠٠٠ صوم آقچه تعیین ایتووینه گوبیرناتور پروتیست یاصاغان.

قتایدن چوماچغونی صاقلاو اوچون آمور هم اوسسوری قازاقلرن قتای حدودینه ییبه‌رورگه وزیرلر شوراسی قرار بیرگان.

قزان خبرلری

یا گا جمعیت - بوندن مقدم طبی اینسپیکتور گوبکین، بیطاری طبیب کیسیلوف هم موسکوا-قزان تیمر یولی جمعیتینڭ طبیبی اوکله‌ین «قوّت هم سلامتلك» اسملی یا گا جمعیت تأسیس ایته‌رگه مساعده صوراب، گوبیرناطور جنابلرینه مراجعت ایتکان ایدیلر. جمعیتنڭ نظامنامه‌سی ولایت مجلسی طرفندن تصدیق قیلندی. اوشبو جمعیتنڭ پروگرامنده کوره‌شو، گیمناستیکه، یوزرق صوغشی، یوزو، کوّبه‌لرده، ۋیلوسیپیدلرده هم تیمر آیاقلرده اوزشو کبی اشلر همه‌سی بار.

کوپیسلر جمعیتی - ١٦نچی مارتده کیچکی ساعت ٨ده شهر دوماسی زالنده کوپیسلر جمعیتینڭ عمومی مجلسی بولاچق. مجلسده جمعیتنڭ ١٩١٠نچی یلده‌غی حسابن تیکشرو اوچون کشیلر صایلاو، جمعیت خیریهٔ اسلامیه مکتبینه ٢٠٠ صوم یاردم بیرو، ١٩١١نچی یل اوچون، کوپیچسکی استارستا هم معاون صایلاو، سودا مکتبینڭ شوراسینه هم هنر مندلردن وسودا گرلردن صالنملر جیبیا طورغان اداره‌لرگه کوپیسلر طرفندن نماینده‌لر انتخاب ایتو مسئله‌لری مذاکره‌گه قویلاچق.

هنر مکتبلری - ولایت زیمستوا‌ینڭ حسابینه قاراغانده حاضرگی قزان ولایتنده باریسی ٨٣ هنر مکتبی بار. آنلرنڭ مصارفینه زیمستوا وشهر اداره‌لرندن ٦٧,٦١٢ صوم، خزینه‌دن ١٦٨,٠٢٤ صوم مصارف طوتلمقده ایکان. بو سنه یه‌ده‌ن اوچ آولده هنر مکتبلری آچلاچق.

اعانه - ییدی صو ولایتنده زلزله‌دن ضرر کورگان کشیلر فائده‌سینه صوڭندن جییلغان اعانه‌لر ٨٠ صوم ٦٥ تیین. یه‌ده‌ن چویل اویه‌زی باقرچی آولنده امام احمد شاه محمد جانف آرقلی فخرالدین شمس الدینف‌دن ٣ صوم، عارف ابراهیمف‌دن بر صوم، واقلاب بر صوم ٣٧ تیین هم قزان اویه‌زی قمرغوجه آولنده امام محمدنجیب شاه مردانف اجتهادی ایله ٣ صوم ٤٤ تیین اداره‌مزگه طابشرلدی.

لیکسیه - ١٨نچی مارتده جمعه کون صناعت مکتبی زالنده دارالفنونڭ پریۋات دوتسینتی گیراسیمف جنابلری طرفندن «اوط حقنده» لیکسیه اوقولاچق. لیکسیه‌ده اوطقه دائر تورلی تجربه‌لرده کورسه‌تله‌چك.

لیکسیه‌دن کیلگان فائده‌نڭ همه‌سی ٢نچی رییالنی مکتبده اوقوچی محتاج شاگردلر فائده‌سینه بیرله‌چك. منکور مکتبده اوقوچیلر آراسنده مادی یاردمگه بیك محتاج شاگردلر بولغانلقدن، لیکسیه‌نی باروب طڭلاو بیك تییشلی. بیلینلر حاضردن اوك ۋوسکریسینسکی اورامنده شارونف ومارکیلف‌نڭ کتاب ماگازینلرنده، بالق بازارنده «طرودوۋوی سایوز» نڭ کیبتنده هم ٢نچی رییالنی مکتب بناسنده صاتلا.

بوف.

بوف تیاترنده خاتون قزاوچون آیرم اورنلر بولووینه وخاتونلرنڭ بیلیتلرن تیکشروچیلرده نساطائفه‌سندن بولووینه م. کمالف اسمنده بر خانم اداره‌مزگه تشکر قیلوب یازا.

اعانه.

بورنایف محله‌سنده ترکستانده زلزله‌دن ضرر کورگان خلق فائده‌سینه شاکر حضرت کولی جنابلرینڭ همتی ایله جییلغان سیکسان صوم آقچه اوفاغه ادارهٔ روحانیه اسمینه یوللانمش.

قابلیت هم استعداد جهتیله‌ده امتیازی یوق ایدی، اوکونده بیوك مکتبلرده انتظام یوقلقدن اولسه کرك، تولستوی بیوك مکتب شعبه‌لرینڭ هیچ برنده دوام ایتمدی، امتحانلرڭ هیچ برنده نجاح بولامادی، بر بجیلك یامنتهیلك شهادتی تولستوی‌الده یوق ایدی.

براقدی اوفاق مدرسه‌لری، کتدی اڭ بیوك مکتبه: طبیعت مکتبنه، یر یوزینه، حیات انسانیه عالمنه، یوردی برقدر مدت یاشلك هواسیله....

انسان، محاربه میدانینه کیدر ایسه، اولگی دفعه‌ده قلبنده برقدر قورقو برقدر اضطراب حس ایدر. بر قاچ دفعه دشمن عسکریله مقابله قیلوب، بر کون هجوم بر کون مدافعه ایدرسه، بر کون قاچسه، بر کون قوسه، ایندی بوندن صوڭ انسان قلبنده ثبات، بر بیوك قوت بولور.

یاشلك هواسیله محاربه ایدر انسان‌ده‌تمامیله شویله‌در.

انسان، آلدار لذتلر، شهوتلر آرقاسندن یاشلك هواسیله کیدوب، کورو هم‌ده طاتو صوڭنده اوز هواسنه غلبه ایده بیلسه، اشته بوندن صوڭ انسان اوز هواسنه اوز نفسنه حاکم اولور.

نفسنه هواسنه حاکم اولا بیلمك انسان‌ده اڭ مهم فضیلت‌در.

امایاش کوڭللری طارتورلذتلردن، آلدار شهوتلردن محجوب برحال‌ده تربیه قیلنمش آدم او لذتلره یول آچار فرصت بولنور ساعتلرده غالبا اوزینی منع ایده‌مز، شهوتلری النه اوزینی تسلیم ایدر، بر دفعه تسلیم ایدر، بر دفعه تسلیم قیلندقدن صوڭ خلاص یوللرینی بولاماز، سفاهت عالمنده خراب اولور.

انسان ایچون پاکلك، پاك دگل سفاهتلردن صاقلانو گوزلدر، لازمدر، ادب اقتضاسیدر. لکن محبوسیت طریقیله، قاچو حیله‌سیله دگل، بلکه یوزه یوزه کلور ایکن مقاومت ایده بیلمك قوتیله.

انسانلرنڭ اخلاقلرینی تربیه ایتمك خیالیله «کورمه!» - «بیلمه!» «قاچ، یورك اورت!» کبی تدبیرلری وضع ایتمش فقیهلر، اخلاق توزه‌تمك بدلنده، حسن اخلاقڭ اڭ مهم اساسلرینی یاانکار ایدرلر، یاخود، دهادرستراگی، تمامیله خراب ایدرلر.

انسان‌ده ایکی طرفدن اڭ خیرینه میل ایتمك معناسیله «اختیار» وار. اسبابڭ بریله رجحان کسب ایتمش ایکی اشدن برینه میل ایتمك معناسیله «اراده» وار. اختیار انسانڭ حکمنده اولور، اراده عملنده اولور. حق دگل شیلره، بیهوده شهوتلره، فائده‌سی یوق لذتلره میل ایتمك معناسیله «هوا» وار. حسن اخلاقڭ اڭ مهم اساسی - اختیارینه، اراده‌سنه، هواسنه انسانڭ حاکملگی‌در.

فقیهلر «قاچ!» - «کوزڭ یوم!» - «یورڭ اورت!» کبی غایت ضعیف تدبیرلریله شواڭ مهم اساسی تمامیله خراب ایدرلر، یاخود ایندی ایتدیلر.

معلم یا واعظ لسانیله سویلنور سوزده برقدر فائده وجودی قبول قیلنور ایسه، اووقت «کور! بیل! کوزڭی آچ! اختیارڭ اراده‌ڭ هواڭ تزگنلرینی الڭده طوت! شهوتلرڭ النده اسیرلکدن چیق! حاکم اول! یورڭ هیچ بر وقت اورتمه! لکن شرفڭی عفتڭی جانڭدن‌ده زیاده طوت! خائن کوزلردن گوزل جمالڭی، مردار اللردن پاك اندامڭی اوزاق طوت! جمالڭله مردار شهوتلره فراش اولمق یرنده عفافڭله قلبلر سیده‌سی اول!» دیمك دها زیاده فائده ایدر.

لااقل، حسن اخلاقڭ اڭ مهم اساسلرینی انکار یاخراب ایتمه‌مش اولورز.

فیلسوف بیوك تولستویڭ ترجمه حاللرینی یازمش بر ایکی قلمه اتباع ایدوب، «یوردی برقدر مدت یاشلك هواسیله» دیدم. لکن بن شو جمله‌یی ده تولستویڭ فضلنه فضله بر دلیل اولمق صفتیله یازدم. زیرا یاشلك هواسیله سفاهت عالمنه یورر عادی آدملرڭ اکثری خراب اولوب کیدر ایکن، بیوك تولستوی غایت بیوك بر فضیلت «هواسنه حاکم اولا بیلمك» فضیلتی کسب ایتدی‌ده اوعالمدن چیقدی، دها بیوك بر عالمه کردی: ادیبلك مصورلك بیوك فیلسوفلك عالمی.

بره، یعنی طلب یولنده اجتهاد، ادب، اخلاصله حرکت ایدر طلبه‌لره، بیوك تولستویڭ خصوصی حیاتنه عائد حاللردن، شوقدری کفایه: عادی بر بالا، عادی بر طلبه ایدی، منتظم دگل مکتبلرده منتظم دگل صورتده تربیه کوردی، وسط تأثیریله سفاهت عالمنه کردی، لکن اوز همتیله چیقدی: فکر، عمل، بیوك اعتقاد برکه‌سیله بوتون انسانیت کورنده محترم هم محبوب اولدی. بوتون مدنیت عالمی جنازه‌سنده اشتراك ایتدی.

شو حاللرڭ، شوقدر نظیری یوق شرفڭ هر بری گوزل عمل بیوك اعتقاد برکه‌سیله ایدی. بزم طلبه‌لر ایچون اڭ مهم نقطه اڭ بیوك نکته اشته شودر! فیلسوفڭ مفصل بیوغرافیه‌سی بزه شمدی حاجت دگل.

ایندی متفکر عقلیله، ادیبلك مصورلك قلمیله، فیلسوفلك کوزیله بیوك تولستوی نه بیلدی، نه قیلدی، نه کوردی؟ انشاءالله بن بونی اقتدارم، مقصدم دائره‌سنده اوزون دگل قیصه صورتده برقدر بیان ایده‌یم.

تولستوی نصرانیتی، مدنیتی انتقاد ایتمش ایسه، تعجب قیلنه‌چق بر - تولستویڭ جسارتله انتقادیمی؟ یاشقه بیوك فیلسوفلرڭ سکوتلریمی؟ یاخود فیلسوف عقللرینڭ انسانیت یوزینی قزارتور درجه‌ده محدودیتلریمی؟ کوره‌یك. مابعدی وار.

موسی بیگیيف.

عسکری محکمه‌دن‌ـ عسکر خدمتندن قالور اوچون ایکی بارماغن کیسوده متهم بولغان کیسیلوف اسملی چوواش یکیتنڭ اشی بو کونلرده قزانده عسکری محکمه‌ده قارالدی. متهم روسچه بر کلمه‌ده بلمه‌گانلکدن، محکمه‌ده ترجمان واسطه‌سی ایله سویله‌دی. ایڭ اوّل عیبن انکار ایتسه‌ده، ایڭ آخرده ئه‌یتکان سوزن صالتدن قالورا اوچون، بارماقلارن کیسکانلکن اقرار قیلدی. محکمه آنی عیبلی طاوب، ۳ یللق دیسیپلینار باتالیونغه بیبه‌رورگه قرار بیردی.

کینه‌تدن وفات ـ بو کونلرده ته‌تش اویه‌زی صالتق آولندن میکلی جان اسملی قارت اوزینڭ اوغان چیتکه اوزاتورغه قزانغه کیلگان ایکان. ۱۲ نچی مارتده اوزاتوب قایتوب کیلگان وقتده پچه‌ن بازارنده آیطف یورطی یاننده کینه‌تدن یغلوب ئولگان. گاوده‌سن ایڭ اوّل ۲ نچی چاستقه آلوب کیتسه‌لرده، صوڭره قاردا‌شلرینڭ کیلوب صوراولری سببلی دفن قیلورغه بیروب یبه‌رگانلر.

میتنی ایڭ اوّل یاڭا بیسته‌گه آلوب کیتوب، صوڭره دفن قیلغانلر.

اوچنچی کون اوُیله‌دن صوڭ قزاننڭ قدیمی سوداگرلرندن ابراهیم کاتییف قابان کولی بوینده سیمیناریه یاننده هوشسز بولوب یغلغان ایکان. اوُیینه آلوب قایتقاچ، ئولگان. حاضرده اول ۵۳ـ۵٤ یاشلر چاما‌سنده ایدی.

یوره‌گینه پارالیچ بولغانلقدن، ئولگان بولورغه کیره‌ك، دیب گمان قیلالر.

محکمه‌زالندن‌ـ ۱۹۱۰ نچی یل ۲۲ نچی مایده میشچانسکی اورامده زبیرف‌نڭ جونته طورغان کارخانه‌سنده ماشینیست معینی شیبالینلنڭ قایشه قسلوب آیاغی صنغا‌نلی شفاخانه‌گه بیبه‌رلگان کشینڭ صوڭره وفات بولغانلغی گازیته‌مزده یازلغان ایدی. تفتیش صوڭنده کارخانه‌سینڭ عمارت نظامینه مخالف روشده بنا قیلنغانلغی معلوم بولغانلقدن، زیبیرف محکمه‌گه بیرلگان ایکان. اشی بو کونلرده آکروژنی محکمه‌ده قارالدی.

زیبیرف محکمه‌گه کیلمه‌گان ایدی. محکمه زیبیرفنی عیبلی طاوب، بیك قاتی شلته یاصارغه هم محکمه مصارفن آندن تولدرورغه قرار بیردی.

تیمر یول مسئله‌سی ـ دومانڭ قراری بوینچه شهر اداره‌سی دوماساؤیت اعضا‌لرندن طروبنیکف، گودنیف، کاره‌کین، بوراطینسکی هم سازونف‌قه خبر یبه‌روب، ۲۲ نچی مارتده تیمر یوللر دیپارتامینتنده شرقی تیمر یوللر حقنده بولاچق مجلسکه اشتراك ایتولرن هم قزاننڭ مقصودلرن وجودکه چغارورغه طرشولرن اوتندی. اوتنچنامه ایله برگه آنلرغه یاڭا یولنڭ ماتیریا‌للرن هم اینژینیرله‌پونفلرنڭ خریطه‌لرن یبه‌ردی.

مکتبلر کامیسیه‌سینڭ‌ـ اوتکان مجلسلر‌ینڭ برسنده ٤ نچی چاستده پالیتسه‌یسکیلر طورا طورغان بناده اوچ اوقوخانه آچارغه قرار بیرلگان ایدی. اوشبو سببدن شهر اداره‌سی آنده‌غی پالیتسه‌یسکیلرنی موراتف اورامینه کوچرونی معقول کوره. آندن باشقه ۱ نچی ۲ نچی چاست بنالرنده تعمیر قیلد‌رورغه کیره‌ك بولغانلقدن، آنده طوروچی پاژارنیلرنی فاتیرلرغه کوچرورگه لزوم کوره‌چك. شهر اداره‌سی بو مسئله‌نی قارا‌ونی یانغنلرغه قارشی طورو کامیسیه‌سینه طابشردی.

عجیب سیاحت

کوداشف نام ژویسکاوای استارشینانڭ خاتونی خاربیندن باشلاب پیتربورغه قدر آت اوستنده سیاحتکه چقغان. بو خاتون دورتنچی کون قزانغه صاغ سلامت کیلوب یتدی. فقط آتلانوب کیلگان آتی بر آز خسته‌لانغانلقدن اول ترلگانچی قزانده طوروب آندن پیتربورغه کیته‌چکدر. مذکور خاتون ایرلر کیمی کیینوب آطقه آطلانوب سیاحتنده دوام ایته. اوزینڭ سیاحتندن بیك ممنون. مخبرمزنڭ نی اوچون «بونداى اوزون (۱۰ مڭ چاقرملق) سفرگه چقدڭز» دیب سوآلینه قارشی مسافره: «سیاحتدن مقصودم، خاتونلرنڭ ده ایرلر شیکلی اوك هربر آغر مشقتلرگه چدامل‌ی، آتلرنی اویره‌تورگه صلاحیتلی هم آت اوستنده یوررگه ایرلر قدر اوك مقتدر مخلوقلر ایدکن عالمگه کورسه‌تودر» دیب جواب بیرگان.

مسافره خاربیندن ۱۹۱۰ نچی یل ۹ نچی مایده چغوب شول کوندن بیرلی یولده دوام ایتکان. برر آیدن پیتربورغه باروب یته‌رگه فرض قیلا. مسافره‌نڭ آتلانوب کیلگان آتی بر آرشین ۱۳ ؤیرشوك بیبیکلکده کچکنه گنه لکن بیك طازا هم یوکرك آتدر. آت اوزینڭ صاحبه‌سینه بیك اییه‌له‌نگان. خواجه‌سندن باشقه کشینی یانینه هیچ یبه‌رمی. کشی یاقن کیله باشلادی ایسه اوستینه هجوم قیلا. قزانده‌غی بیطریه مکتبنده‌گی پرافیسورلر ایله اوقوچی استو‌دینتلر کیلوب آتنی تماشا قیلدیلر. بوقدر کچکنه گاوده‌لی بولوب ده شوندی اوزاق سفر مشقتینه تحمل ایتوینه تعجب ایتدیلر. مسافره‌نی هر یرده حکومت مأمورلری محافظه قیلغانلر هم یولده هر یرده یانندن استراژ‌نیکلر اوزاتا بارغانلر. «اگرده یولده یانمده صاقچیلر کیلمه‌سه بیك کوب خوف خطرلرگه اوچراغان بولور ایدم. ئلی ده خونخورلرنڭ هجومینه اوچرادم، شولای ده سبرده‌گی خلقلردن بیك ممنونمن، اورالنڭ بویاغینه چقغانچی بیك راحت کیلدم فقط اورالنڭ بویاغینه چقغاچ‌قنه خلقدن تورلی تحقیر واستهزالر کوردم. حتی اومسکی تیره‌سنده‌گی بر آولده مینی شیطانغه حساب ایتوب آزغنه قینامی قالدر دیلر. اگرده یانمده صاقچی استراژنیکلر بولماسه اولده یراق کیتمس ایدی. شول سببدن مین هر یرده‌گی پالیتسه مأمورلرینه تشکر ایته‌رگه بورچلیمن» دیگان.

کوداشؤا اصل اوزی ترکستانده طوغان، ایری ایله بیش یل خاربینده طورغان، ایری وفات بولغاچ اوشبو اوزون سیاحتکه چقغان.

اداره‌گه خط

قازاقستانده مسجد.

بزنڭ قزاق آرالرنده بو صوڭ کونلرده مسجد ومدرسه صالو کبی نرسه‌لر کورنه باشلادی. بو کبی حاللرنی تبریك وممنو‌نیت ایله‌ن قارشو آلمق هر کمسه‌نڭ بور‌چیدر. منه بو جمله‌دن کوکچه طاو اویازی آقمولینسکی اوبلسنده یاش شاکردلردن علی قراوبایف نامنده برذات قازاق بای‌لرینڭ یاردمی ایله اعلی بر مسجد بنا قیلدی. مذکور افندی بویاز دخیده مدرسه بناسنه شروع قیلاچق ایمش. حاضرده مدرسه یوقلغندن، اوز اوُینده ۵۰ قدر قزاق بالالرن اصول جدیده ایلان اوقوتمقده‌در.

نورجانف.

ناشر ومحرری : احمدهادی مقصودی.

قزانده بازار بهالری:
۱٤ نچی مارتده

ماقی بال، قوبرق ایله	٦ صوم	٧٥ تین
قوری صفر پوطی	۱٥	—
یش صفر پوطی	٥	—
قوری باشماق پوطی	۱٤	—
یش باشماق پوطی	—	—
ویتکه یاباغه	۳	۸۰
آبویکه قوری پوطی	۲۲	—
یش آبویکه پوطی	۱۰	—
بالوی قوری پوطی	۱٤	—
بالوی یش پوطی	٥	—
صارق تکه‌سی	—	٦۰
ایری صارق روسکی	۱	—
چیرکاسسکی صارق	۱	۲۰
تکه		٥۰
بال قوری پوطی	۱۰	—
قل قوری پوطی	۲۰	۲۲
ورصق	۱	٥۰
آق قویان	—	۲۳
روساك قویان	—	٤۰
چال قویان	—	۷
آق تیین	—	۲۰
بقار	۱	۸۰
تولکی قزل	۱۰	—
آص	۱	٥۰
چاشکه لادنکه	٤	—
مونی طای	۳	—
آق کره‌ن		٦۰
قاره کره‌ن	۱	٤۰
بوری	٥	—
صابن مای پوطی	٦	٦۰
یش مای پوطی	۳	٤۰
آرش اونی		۷۰
بولغی صولی	—	٤٥
امیرکانسکی صولی	—	٤۸
صارق ایتی پوطی	۳	۸۰
صفر ایتی پوطی	۳	٤۰
قوی مای پوطی	۸	٤۰
شیکر پوطی	٥	٦۰
آق ماسق	٤۰	—
سیری ماسق	۳۸	—
قازبوتی ابری	٦	—
قازبوتی واق قاوریسز	۱۰	—
ماچی تیریسی	—	۱۸
ات تیریسی ابری	—	۳۰
صوصار	۱۱	—
? قه‌مکی	۲۰	—

شرقی قازلق کارخانه‌سی
Восточная колбасная

برنچی مرتبه اولارق مسلمانلر آراسنده ۵۰ تورلی‌ه‌ب قازلق، کالباصا، باصدرما پشکان ویشمه‌گان کاپچونی قازلقلار یاؤروپا اصولنده حاضرله نمکده‌در. بیك چیستا وبیك اهمیت بیرلوب حفظ صحت‌که موافق روشده حاضرله‌ندگنده، آلوچیلرمزنڭ ممنون بولونده شبهه ایتمیمز. کارخانه‌مزده هر تورلی زاکازلر قبول ایته‌مز هم چیتدن سوراوچیلارغه صومینه ۲۵ تین زاداتکه یبه‌رگانلرگه نالوژ قیلوب‌ده یباره‌له‌در. تله‌گان کشلرگه پریسکورانت بوش یباره‌له‌در.
Казань, Евангилистовская ул. домъ Сабитова, Абдулла Кильдишевъ.

فاتیر بیرله‌در.
اجم محله‌سنده نیکولایؤسکی اورامده آصتقـی ایناژده دورت بولملی آصوبی باز بله‌ن ایشك آلدی بیك طنچ، حسن‌الدین بایزیدف یورطنده

صاتلادر طوتولغان ؤیرخسز پرا لوتکا ریزینوؤی کوپچه‌کلی. بلشورگه: براتیه اجیمف‌لر کانتورندان

پچه‌ن بازارنده آپانایفلر یورطنده
صلاح‌الدین مقصودی
دکاننده کون ماللری هم آیاق کییملری آرزان بها ایله‌ن صاتلمقده

نیمس
چیتدن کیلگان، روس، نیمس، فرانسوز هم لاطین تللرندن درس بیره. اورطه مکتبلرنڭ همه کلاصلرینه حاضرلی. آدریس: ترویسکی اورامده، اسما‌لینسوف یورطنده، ٤ نچی نومر فاتیرده. پاؤولان.

اعلان
صاتلادر : برده باشقه مای قوشلماغان ناستویاشچی اعلی صاری مای. بهاسی ۱٦ صوم. عزتلو آلوچیلارغه بر پوط، ۲۰ قداق هم ۱۰ قداقلاب صاتارغه ممکن. آدریس : پچه‌ن بازارنده ایتچی عارف یکوپف کیبتنده.

کانتورلر دقتینه
سودا اشلرینه تعلقلی تورلی کاغدلرنی روسچه یاخشی یازا بله، اسچوتاؤودستؤا، بوحغالتیریه. هم کانتور اشلرنده کوب تجربه آلغان، یازوی آچق وماتور، روسچه اورته مکتب تمام ایتکان، تاتارچه یاخشی اوقی یازه بله تورغان مسلمان یکتی بر کانتورغه کروب خدمت ایتورگه تلی. آدریس اداره‌ده.

اورن ازلی!
روسچه هم تاتارچه بله طورغان بر مسلمه خانم کاسسیرشه‌لقغه یاکه کیبتده طورورغه اورن ازلی. آدریس اداره‌ده.

مسلمان اوچیتلی
برنچه یللر تجربه کورگه‌ن اوچیتل قز وایر بالالرنی هم داو کشیلرنی روسچه اوقوترغه قبول ایته. یورتقه باروب اوقوترغه‌ده راضی. آدریس: «بولغار» ۳۳ نومیر.

شهر قزانده پچه‌ن بازارنده مسجد قارشوسنده یاڭا آچلدی
کله‌پوش تجارة‌خانه‌سی
دکانمزده شهر قزانده کوب یللر الوغ کیبتلرده کله‌پوش اشلاوچی برنچی لیك برلن مشهور گرای خالیکوف تحت نظارتنده یاڭا فاسونده، هر تورلی توسده هیچ کم رقابت ایته آلماسلق درجه‌ده اعلی لیونسکی قطیفه‌دن زاکاز وآصوبی زاکاز چیگولی هم چیگوسززور وآصوبی زور کله‌پوشلر اشله‌نوب آرزان بها ایله صاتلمقده‌در.
هر تورلی زاکازلر قبول ایدلب مشتریلرمزنی ممنون ایته‌ر اوچون اجتهادنی صرف قیلاچقمز چیتدن صوراتوچیلرغه صومغه ۲۵ تین زاداتکه‌نی آلو برلن توقف‌سز قالغانونی نالوژ قیلوب یبه‌ره‌له‌در. سودامز فقط کله‌پوش برلن بولغانلقدن عزتلو مشتریلرمزنڭ راضی بولاچاقلرینه اشانامز.
احترام ایله احمد بیکشییف هم گرای خالیکوف.
آدریس: Казань, Сенная Торгово-Промышленное подворъ. №. 18 Бикшееву.

بلغار
همه نومیرلر ماسلنی کراسکه ایله بویالغان؛ الکتریق ایله یاقترتیله، پار ایله جلتوله. جماعتلری ایله کیلوچی مسلمانلرغه آیرم شیرمه‌لی نومیرلر، خاتونلر ایرلر ایچون آیرم جلی بدرفلر حاضرلنمشدر.
نومیرده پوچته تیلیغراف وباشقه یومشلر ایچون خدمتکارلر، اطاعتلی خادم وخادمه‌لر موجوددر ایکی زور زالده، هروقت مسلمان، روس وترکیه غزیته‌ وژورناللری موجوددر. آشخانه‌ماهر آش پشروچیلر اداره سنده بولوب هروقت حفظ صحت‌که موافق طعاملر حاضرله‌نه. بوفیتده هر تورلی مینرالنی صولو قواصلر باردر. نومیرلر ۵۰ تیندن باشلاب اوچ صومغه قدر. آبقلاب کیلشو ایله. مال آلوب کیلوچیلرگه اصقلادلر حاضردر. تیلیفون نومری ۷٤۸

غیره‌مز ۱۹۰۹ سنه قزازؤیستافکه سنده زور آلطون میدال آلدی.
مغازینلرمزده هر وقت آرزان بها ایله صاتلمقده‌در: چن کنیتیل هم یفه‌ك ایله چیگلب اشله‌نگان اعلا طاقیه هر تورلی کله‌پوش، فس هم قالفاقلر، چن انجیلی کله‌پوش وقالفاقلرده اشله‌ب بیررگه زاکاز قبول ایده‌مز.
صومینه ۲۵ تین زاداتکه یبه‌رگان مشتریلرمزگه هرطرفقه پوچته هم کانطورلر ایله نالوژنی پلاتیوژ قیلوبده هیچ توقفسز یبه‌ره‌مز.

سودامزنڭ باشلانووی ۱۸٦۸ سنه‌ده
تیلیفون نومری ۷۷۱.
عین‌الدین ثابتف
گلاونی اسکلادمز قزانده تیخؤینسکی اورامده اوز یورطمزده.
آتدیلینیه‌مز پچه‌ن بازارنده مسجد آستنده یارمینکه‌لرده:
مکاریه‌ده مسجد قارشوسنده اوزکبتمزده ۱۲ نچی و۱٤ نچی نومرلرده. اربیده‌گاستینق ره‌تده. بوگلمه، مینزه‌له، بری، اورق، استرلی طاماق، بله‌بی، سمبر، چالی وغیرلرده.
آدریس : Казань, Главный Складъ Гайнутдину Сабитову.

یولدز کتبخانه‌سی
۱) (معلم اول) اصول مدیه اوزره ترتیب ایدلمش الفبای ترکیدر. والفبا ایله ۷ نچی یاشلك بالانی ایکی آی اچنده ترکیبه اوقورغه هم یازارغه اویره‌تمك ممکندر. اوقتواصولینی اویره‌تمکه هیچ حاجت یوقدر. کتابنڭ اوزینی کورانده نیچك تعلیم قیلنا چقینی هرکم آڭلارلقدر. قزان، کیرمان، حاجی طرخان، اوقا، اورنبور، قازاقستان، ترکستان، داغستان، سیبیریه، جونغاریه وقاشغار طرفلرنده جدیدی وقدیمی مکتبلر نڭ کوبسنده بوالفبا قبول یدلمشدر. حاضرده (۱٥) نچی باسماسی نشر... بهاسی (۸) تیندر.
بو کتابلر اوچون اربنبورغ، اوفا هم قزان کتابچیلرینه مراجعت ایتمه‌لی.

یولدز کتبخانه‌سی
«یولدز» کتبخانه‌سی طرفندن اوشبو کتابلر نشر قیلنمشدر:
۲) (معلم ثانی) اصول تحریکیه اوزره ترتیب ایدلمش الفبای عربیدر. بو الفبانی معلم اول‌نی اوقوب تمام ایتکان بالالرغه، قرآننی درست وتیز اوقومغه توشندرمك اوچون تعلیم ایدلور. بونڭ آخرنده (۳۰) قدر قسقا سوره‌لر بالالر اوزلری طانوب اوقورلق درجه‌ده ایری حرف وحرکات ایله آچق شکلده طبع ایدلمشدر. بر آی اچنده بو الفبانی اولندن آخرینه‌قدر اوتوقان بالالغه طوغری قرآن کریمنی تعلیم قیلنا باشلانور. حاضرده (٥) نچی باسماسی نشر اولندی. بهاسی (۷) تیندر.
۳) (قرائت) بوکتابده قرائت عربیه وتجوید قرآن حکملری بیك آچق صورتده بیان قیلنمشدر. استاذدن قرائت ایتمه‌گان وعلم تجویدنی اوقوماغان کشی‌ده بو کتاب ایله قرائتنی درستلمك ممکندر. ایکنجی باصماسینڭ بهاسی (٦) تیندر.
بوکتابلر اوچون یولدز اداره‌سینه توگل، قزان کتابچیلرینه مراجعت ایتمه‌لی.

یولدز کتبخانه‌سی
«یولدز» کتبخانه‌سی طرفندن اوشبو کتابلر نشر قیلنمشدر:
٤) (مشق خط) شاگردلرنی حسن خط قاعده‌لری بوینچه ماتور یازارغه اویره‌تمك اوچون ترتیب ایدلمش مشق اورنه‌گیدر. بواورنه‌کنڭ اوستینه بوقا کاغد قویوب قامش قلم ایله یاکه قیتق تیمر قلم ایله یاکه یاتسی وقیق یونلمش کارانداش ایله تکرار یازا یازا بالالرنڭ یازولری بیك تیز گوزه‌لله‌نه‌در. یازونی مشقی یازا بلمه‌گان الوغ کشیلرده اوشبو مشقنا مه ایله گوزه‌ل ومشقی یازارغه اویره‌نه‌ه بیلدر . . . . ایکنجی باسماسینڭ بهاسی (۷) تیندر.
بوکتابلر اوچون یولدز اداره‌سینه توگل، قزان کتابچیلرینه مراجعت ایتمه‌لی.